

تأثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران: آزمون نظریه روانشناسی رفتارگرایی

شهریار فقه کریمی

دانشجوی دکتری، حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
shahriarkarimi1@gmail.com

فریدون اوحدی

استادیار گروه مالی و حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
Fohadi31@yahoo.com

هاشم نیکومرام

دانشیار گروه مالی و حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
HN.Nikoomaram@gmail.com

رمضانعلی رویایی

استادیار گروه مالی و حسابداری، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
culturalmanagement@sarbiau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۲۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۷/۲۴

چکیده

بر اساس نظریه روانشناسی رفتارگرایی، ویژگی‌های درونی شخصیتی یک شخص را می‌توان از طریق نمودهای بیرونی رفتار وی مورد بررسی قرار داد. یکی از مهمترین ویژگی‌های شخصیتی مدیر که می‌تواند ابعاد مختلف سازمان را تحت تاثیر قرار دهد خودشیفتگی است. هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. بمنظور انتخاب نمونه پژوهش از روش حذفی سیستماتیک (غربالگری) و غیر تصادفی استفاده شد و بدین ترتیب ۱۷۷ شرکت روی بازه زمانی ۸ ساله، از سال ۱۳۹۰ الی سال ۱۳۹۷ انتخاب گردید. داده‌های تحقیق به صورت سالانه از نرم افزار ره آورد نوین ۳ استخراج گردیده و پس از انجام محاسبات در نرم افزار EXCEL جهت بررسی روابط و فرضیات تحقیق، وارد نرم افزار EVIEWS شدند. نتایج حاصل از بررسی فرضیه‌های تحقیق نشان داد خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر ابعاد مختلف کیفیت سود همچون پایداری، قابلیت پیش‌بینی، مربوط بودن و به موقع بودن سود شرکت دارد.

واژه‌های کلیدی: خودشیفتگی، پایداری سود، قابلیت پیش‌بینی سود، مربوط بودن سود، به موقع بودن سود.

۱- مقدمه

نظریه رفتارگرایی که نظریه‌ای جدید در حوزه روانشناسی است بیان می‌کند که برای شناخت یک موجود زنده همچون انسان نیازی به بررسی ابعاد و حالات درونی او نیست و تنها بررسی رفتارها و نمودهای بیرونی آن فرد یا موجود زنده به جهت شناخت او کافی است. این نظریه را برای اولین بار می‌توان در نوشته‌های ادوارد لی و ایوان پاولف دید. البته باید گفت که ریشه و عقبه اصلی این شاخه از رفتارگرایی به کارهای تجربه‌گرایان بریتانیایی به خصوص جان لاک و دیوید هیوم می‌رسد. نظریه رفتارگرایی بیان می‌کند که نباید بیش از حد از درون‌نگری استفاده کرد و بهتر است که رفتار و جوانب ظاهری افراد را مورد بررسی قرار داد (شاپیرو^۱، ۲۰۱۴). رفتارگرایان معتقد هستند که گزاره‌های ذهنی و درونی انسان‌ها خود را در رفتار آنها نشان خواهد داد. بدین معنی که می‌توان از وجود خصلت‌هایی همچون خود بزرگ بینی، حسد، غرور، کینه و ... از طریق رفتار شخص پی برد. یکی از خصلت‌هایی که می‌تواند رفتارهای شخص را تحت تاثیر قرار دهد خودشیفتگی است. خودشیفتگی و خودمحوری یعنی چنان محور خود باشی که توانایی همدلی با دیگران و درک احساسات آنها را پیدا نکنی. با تعریف ساده، فرد خودشیفته، آنچنان غرق در عشق خود است که نمی‌تواند عاشق دیگری شود. این آدم‌ها بسیار مغرور و خودمحور هستند و خود را بسیار کامل و بی‌نیاز از هر تغییری می‌بینند. آنها خود را بسیار مهم می‌پندارند و دیگران را حقیر، کوچک و بی‌ارزش می‌شمارند. شخصیت خودشیفته و خودمحور، برای اینکه بتواند به خواسته‌های خود برسد، از بقیه بهره‌کشی و آنها را استثمار می‌کند (اوگروندنیوک^۲، ۲۰۱۳). طبیعی است که وقتی تمام این ویژگی‌ها در مدیر یک شرکت جمع می‌شود می‌تواند رفتارها و به طبع آن ابعاد مختلف شرکت را تحت تاثیر قرار دهد. بنابراین می‌توان انتظار داشت که عملکرد، سودآوری، کیفیت سود، میزان و درجه فرار یا اجتناب مالیاتی، نحوه سرمایه‌گذاری و بسیار از فاکتورهای دیگر در شرکت‌هایی که مدیرانی خود شیفته دارند در مقایسه با سایر شرکت‌ها متفاوت باشد. هام^۳ و همکاران (۲۰۱۸) بیان می‌کنند که خودشیفتگی در مدیران ارتباط معناداری با سرمایه‌گذاری بیش از اندازه در بخش‌های مختلف به ویژه در بخش تحقیق و توسعه دارد. همچنین آنها بیان می‌کنند که شرکت‌هایی که مدیران خودشیفته دارند، میزان بهره‌وری مالی کمتری را تجربه خواهند کرد و عملکرد آنها در مقایسه با سایر شرکت‌ها ضعیف‌تر است. علیرغم این ضعف عملکرد،

مدیران خودشیفته معمولاً پاداش‌های بیشتری در مقایسه با سایر هم‌تایان خود دریافت می‌کنند (هام و همکاران، ۲۰۱۸). البته خودشیفتگی یک طرفه نیست و جنبه‌های مثبت رفتاری برای شخص را هم در پی دارد. افراد خود شیفته معمولاً سخت‌کوش و منظم هستند. این افراد در عین خودخواهی و غرور معمولاً هوش و ذکاوتی بالاتر از افراد معمولی در جامعه دارند. بنابراین خودشیفتگی بمانند تیغ دو لبه بوده که می‌تواند مزایا یا معایبی برای شرکت به‌مراه داشته باشد (لوبیت^۴، ۲۰۰۲). با توجه به تاثیرگذاری مستقیم مدیر و تصمیمات و رفتار او بر شرکت، می‌توان انتظار داشت که خودشیفتگی در بین مدیران بتواند ابعاد مهمی همچون کیفیت سود را تحت تاثیر قرار دهد.

در سال‌های اخیر به دلیل این موضوع که سهامداران و سایر ذینفعان داخلی و خارجی شرکت از عامل سود به منظور اتخاذ تصمیمات مختلف استفاده می‌کنند مبحث کیفیت سود به یکی از مباحث جذاب و بحث‌برانگیز در پژوهش‌های حسابداری تبدیل شده است. پژوهش‌های مختلف نشان داده است که نوسان کم و پایدار بودن سود، نشان دهنده کیفیت سود می‌باشد. بنابراین سهامداران و سرمایه‌گذاران می‌توانند با اطمینان خاطر بیشتری در مورد سرمایه‌گذاری در شرکت‌های با کیفیت سود بالاتر تصمیم‌گیری کنند. بر این اساس می‌توان گفت که کیفیت سود و ابعاد موثر بر آن برای سهامداران، سرمایه‌گذاران، مدیران و سایر ذینفعان داخلی و خارجی شرکت از اهمیت بسزایی برخوردار است. با توجه به مطالب بیان شده هدف این پژوهش بررسی تاثیر خودشیفتگی در مدیران بر کیفیت سود است. انجام پژوهش حاضر، مطالعات قبلی انجام شده در قلمرو خودشیفتگی مدیران و اثرات آن بر ابعاد مختلف شرکت را توسعه می‌دهد، زیرا در پژوهش حاضر برای نخستین بار به بررسی تاثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شده است. به همین دلیل پژوهش حاضر شواهد جدیدی را به منظور شناخت هر چه بیشتر اهمیت ویژگی‌های شخصیتی مدیران در شرکت‌های مختلف فراهم می‌کند. همچنین یافته‌های پژوهش حاضر دارای کاربردهای مهمی برای سهامداران، سرمایه‌گذاران، تحلیلگران مالی و سایر ذینفعان داخلی و خارجی شرکت است و می‌تواند آنها را در شناخت دقیق‌تر عوامل موثر بر کیفیت سود شرکت‌ها کمک کند. مشخص شدن اثرات ویژگی‌های شخصیتی مدیران بعنوان یک متغیر روانشناسی بر کیفیت سود و سایر ابعاد مالی شرکت بعنوان یک متغیر حسابداری می‌تواند دیدگاه‌های نوینی در این زمینه ایجاد

³ Ham et.al⁴ Lubit¹ Shapiro² Ogrodniczuk

رابطه مثبت و معناداری با حساسیت سرمایه‌گذاری - جریان‌های نقدی دارد.

خواجوی و همکاران (۱۳۹۵)، پژوهشی با عنوان بررسی تجربی تأثیر خودشیفتگی مدیران بر مدیریت سود و عملکرد مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. بدین منظور داده‌های مربوط به ۶۲۴ مشاهده (سال - شرکت) برای دوره زمانی ۱۳۸۲ الی ۱۳۹۲ جمع‌آوری و با استفاده از روش معادلات ساختاری تحلیل شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین خودشیفتگی مدیران و شاخص‌های مرتبط با مدیریت سود و عملکرد مالی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

بذرافشان و همکاران (۱۳۹۷)، پژوهشی با عنوان تأثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی انجام دادند. به منظور سنجش میزان خودشیفتگی مدیران در این پژوهش از دو سنجه اندازه امضا و نسبت پاداش مدیران بر کل حقوق و دستمزد سالانه کارکنان استفاده شد. همچنین داده‌های تحقیق در طی سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۵ مورد بررسی قرار گرفته و برای بررسی فرضیه‌های پژوهش از روش رگرسیون خطی چند متغیره استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد که بین خودشیفتگی مدیران بر اساس نسبت پاداش با دو مورد از ابعاد کیفیت گزارشگری مالی (کیفیت و مدیریت سود) رابطه معناداری وجود دارد و افزایش خودشیفتگی در مدیران باعث افزایش مدیریت سود و کاهش کیفیت سود خواهد شد.

صدافتی (۱۳۹۸)، پژوهشی مروری با عنوان مطالعه رابطه خودشیفتگی مدیران با مدیریت ریسک شرکت‌ها انجام داد. وی بیان می‌کند نارسایی‌های یک ساختار شخصیتی می‌باشد که نشانه‌های زیادی مانند افزایش درخواست‌های فردی، توقع زیاد و خشک‌اندیشی دارد. در اکثر موارد مدیران خودشیفته در پی دستیابی به موفقیت‌ها و دستاوردهای بزرگ برای مجموعه یا سازمان هستند و برای این منظور ممکن است دست به انجام اقدامات مخاطره‌آمیز یا جسورانه بزنند. انجام این نوع از اقدامات عموماً می‌تواند منجر به افزایش یا کاهش شدید در سود و زیان شرکت شده و تغییرات قابل توجهی در جهت مثبت یا منفی برای شرکت ایجاد خواهد کرد.

زارع و همکاران (۱۳۹۹)، در پژوهشی به بررسی تأثیر و نقش خودشیفتگی در تمایل به مدیریت سود در مدیران پرداختند. بدین منظور اطلاعات مربوط به ۲۰۹ نفر از افراد شاغل در حرفه حسابداری با استفاده از ابزار پرسشنامه جمع‌آوری و تحلیل شد. نتایج تحقیق با استفاده از رگرسیون خطی ساده نشان داد که

کرده و به بسط و توسعه دانش کاربردی در این حوزه کمک کند. تحقیقات رفتاری در حسابداری برای اولین بار در دهه ی ۱۹۶۰ مطرح گردیده و با توسعه روش‌ها و موضوعات مورد بحث روندی تکاملی را طی نموده است. توسعه مباحث روانشناختی و تصمیم‌گیری رفتاری، سهم عمده‌ای در ظهور تحقیقات رفتاری در حسابداری داشته است. افزون بر این، گسترش تحقیقات رفتاری در سایر علوم مانند اقتصاد تجربی بر رشد تحقیقات رفتاری حسابداری مؤثر بوده است. این تحقیقات افزون بر بررسی حوزه فنی حسابداری، حوزه‌های روانشناسی و اجتماعی آن را بررسی می‌کنند (اشمیت^۱، ۲۰۱۳). توجه روزافزون علوم مختلف، خصوصاً حسابداری بر تحقیقات رفتاری، کمبود منابع علمی و نوپایی این تحقیقات در کشور، بر لزوم توجه به این حوزه از تحقیقات حسابداری تأکید دارد. تحقیق پیش رو در حوزه تحقیقات رفتاری قرار دارد. در خصوص پژوهش‌های مشابه در این زمینه می‌توان به پژوهش بذرافشان و همکاران (۱۳۹۷) اشاره کرد که به بررسی تأثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی پرداختند.

نوآوری این پژوهش در مقایسه با پژوهش مذکور این است که در پژوهش مذکور به منظور سنجش کیفیت گزارشگری مالی از معیار مدیریت سود با بهره‌گیری از مدل جونز استفاده شده است در حالیکه در این پژوهش بمنظور سنجش کیفیت سود از ۴ معیار پایداری سود، قابلیت پیش‌بینی سود، مربوط بودن سود به ارزش سهام و به موقع بودن سود استفاده شده است. همچنین در پژوهش بذرافشان و همکاران به منظور سنجش خودشیفتگی مدیران از دو معیار امضای مدیران و نسبت پاداش بر حقوق و دستمزد استفاده شده است اما در پژوهش پیش رو جهت اندازه‌گیری خودشیفتگی مدیران مشابه با پژوهش‌های وونگ و همکاران (۲۰۱۱)، اولسن و استکلبرگ (۲۰۱۶)، لوئیس و همکاران (۲۰۱۲)، جیا و همکاران (۲۰۱۴) و هام و همکاران (۲۰۱۸) از دو معیار عکس مدیران و امضای مدیران استفاده شده است.

پیشینه پژوهش

عربصالحی و همکاران (۱۳۹۳)، در یک مقاله موضوع رابطه فرا اعتمادی مدیران ارشد با میزان حساسیت سرمایه‌گذاری - جریان‌های نقدی را مورد بررسی قرار دادند. آنها بدین منظور اطلاعات ۱۰۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹ را جمع‌آوری و تحلیل کردند. نتایج بررسی فرضیات تحقیق نشان داد که فرا اعتمادی مدیران

^۱ Schmitt

بین خودشیفتگی مدیران و تمایل به مدیریت سود رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

اولسن و همکاران^۱ (۲۰۱۳)، در پژوهشی این موضوع را مورد بررسی قرار دادند که آیا رابطه معناداری بین شخصیت نارسیسیستیک مدیران و عوامل مالی شرکت همچون سود هر سهم وجود دارد یا خیر. بدین منظور با استفاده از داده‌های پنل مربوط به ۵۰۰ شرکت در طی دوره زمانی ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۹ موضوع پژوهش مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. آنها در این پژوهش نشان دادند که شرکت‌هایی که توسط مدیران نارسیسیستیک اداره می‌شوند، به نسبت سایر شرکت‌ها سود هر سهم و قیمت سهام بیشتری دارند. آنها همچنین به این نتیجه رسیدند که شخصیت نارسیسیستیک مدیران اجرایی سطوح بالا در شرکت می‌تواند موجب بهبود عملکرد شرکت شود.

ریجنسیبیل و کاماندر^۲ (۲۰۱۳)، در مقاله‌ای به بررسی موضوع رابطه بین نارسیسیسم مدیران و احتمال تقلب در شرکت پرداختند. بدین منظور اطلاعات مربوط به نمونه‌ای شامل تمام شرکت‌های شاخص S&P 500 در طی دوره زمانی ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۸ جمع‌آوری و تحلیل شد. بمنظور سنجش نارسیسیسم، از ۱۵ شاخص عینی استفاده شد. نتیجه پژوهش نشان دهنده این بود که بین نارسیسیسم مدیران و تقلب در شرکت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. این امر تایید کننده رویکرد روانشناختی نارسیسیسم مدیر عامل به عنوان یک علت احتمالی تقلب می‌باشد.

هام و همکاران^۳ (۲۰۱۷)، در پژوهشی به بررسی تاثیر نارسیسیسم مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی پرداختند. در این پژوهش به منظور سنجش نارسیسیسم از اندازه امضای مدیران استفاده شد. آنها به این نتیجه رسیدند که نارسیسیسم رابطه معناداری با مدیریت سود دارد. این نتیجه نشان دهنده اهمیت ویژگی‌های شخصیتی مدیران در حوزه تصمیم‌گیری‌های گزارشگری مالی است.

الکتامین و همکاران^۴ (۲۰۱۷)، پژوهشی با عنوان رابطه ویژگی‌های مدیرعامل با مدیریت سود انجام دادند. برای بررسی فرضیات تحقیق داده‌های مربوط به ۲۰۱ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار عمان در بازه زمانی شش ساله از ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۳ جمع‌آوری و تحلیل شد. نتایج حاصله نشان داد که بین فرااعتمادی مدیر و مدیریت سود رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. سایر نتایج تحقیق نشان داد که عامل خانوادگی بودن

شرکت و همچنین جنسیت مدیرعامل عاملی مهم و موثر بر مدیریت سود می‌باشد.

دیتا و همکاران^۵ (۲۰۲۰)، در پژوهشی به بررسی تاثیر خودشیفتگی مدیر مالی بر گزارشگری مالی و تاثیر آن بر کیفیت سود پرداختند. داده‌ها از نمونه ۶۰ شرکت در حوزه تولید در دوره ۲۰۱۸ جمع‌آوری شده است. این تحقیق نسبت بدهی به دارایی و اندازه شرکت را به عنوان متغیرهای کنترل قرار داده است. نتایج تحقیق نشان داد که خودشیفتگی مدیران با مدیریت سود تعهدی رابطه معناداری دارد. از سوی دیگر، سایر نتایج تحقیق نشان داد که سازمان‌هایی با مدیران بسیار خودشیفته، اطلاعات مالی بیشتری را از طریق اینترنت افشا می‌کنند.

الملکی و همکاران^۶ (۲۰۲۱)، در پژوهشی به بررسی رابطه بین خودشیفتگی، فرا اعتمادی مدیریت و قابلیت مقایسه صورتهای مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس پرداختند. فرضیه‌های تحقیق با استفاده از نمونه ۸۹۶ مشاهدات گرفته شده از بورس اوراق بهادار تهران و ۲۴۵ مشاهده از بورس سهام عراق طی سالهای ۲۰۱۲ و ۲۰۱۸ با استفاده از مدل رگرسیون چندگانه بر اساس تکنیک داده‌های ترکیبی مورد آزمایش قرار گرفته است. یافته‌ها نشان می‌دهد که خودشیفتگی مدیریتی به طور مثبت و معنی داری با قابلیت مقایسه صورت مالی در ایران ارتباط دارد. در مقابل، داده‌های عراقی ارتباط منفی بین این دو متغیر را نشان می‌دهد. سایر نتایج تحقیق نشان داد که فرا اعتمادی مدیر عامل و قابلیت مقایسه صورتهای مالی در هر دو کشور رابطه منفی دارند.

بوزویتینا و همکاران^۶ (۲۰۲۱)، در پژوهشی به بررسی تاثیر فرا اعتمادی و خودشیفتگی مدیرعامل بر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها با در نظر گرفتن حاکمیت شرکتی بعنوان متغیر تعدیل گر پرداختند. بدین منظور اطلاعات مربوط به ۲۳۶۰ شرکت بریتانیایی پذیرفته شده در بورس برای سال‌های ۲۰۱۰-۲۰۱۷، جمع‌آوری و با استفاده از روش آزمون حداقل مربعات تعمیم پذیر تحلیل شد. نتایج تحقیق نشان داد که خودشیفتگی و فرا اعتمادی مدیرعامل بر مسئولیت اجتماعی شرکت تاثیر مثبت می‌گذارد. علاوه بر این، سایر نتایج تحقیق نشان داد که اثر بخشی حاکمیت شرکتی، رفتار مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت را تعدیل می‌کند.

⁴ Dita

⁵ Almaleki et.al

⁶ Bouzoutitina et.al

¹ Olsen et.al

² Rijnsenbilt & Commandeur

³ Alqatamin et.al

جامعه و نمونه آماری

شرکت‌های پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهد. بمنظور نمونه‌گیری از روش حذفی سیستماتیک استفاده شد. شرایط زیر بعنوان شرایط نمونه‌گیری در نظر گرفته شدند:

۱) زمان حضور این شرکت‌ها در بورس قبل از سال ۹۰ باشد و سهام آنها از ابتدای سال مالی ۹۰ در بورس مورد داد و ستد قرار گیرد.

۲) فعالیت این شرکت‌ها در طول سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ نباید دچار وقفه شده باشد و بمنظور افزایش قابلیت مقایسه سال مالی آنها ۲۹ اسفند ماه باشد.

۳) در طی سال‌های مورد مطالعه، شرکت تغییر سال مالی نداده و همچنین داده‌های مورد نیاز در طول بازه زمانی تحقیق در دسترس باشد.

با اعمال شرایط فوق نمونه نهایی شرکت شامل ۱۷۷ شرکت انتخاب گردید.

روش‌شناسی و اطلاعات پژوهش

این پژوهش از نوع علی، شبه تجربی و پس رویدادی است. همچنین از نظر هدف از نوع تحقیقات کاربردی می‌باشد. همچنین از نظر ماهیت اجرا جزء پژوهش‌های تاریخی (پس رویدادی) محسوب می‌شود.

فرضیات تحقیق

فرضیه ۱) خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر پایداری سود دارد.

فرضیه ۲) خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر قابلیت پیش-بینی سود دارد.

فرضیه ۳) خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر مربوط بودن سود به ارزش سهام دارد.

فرضیه ۴) خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر به موقع بودن سود دارد.

مدل و نحوه اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش

مدل رگرسیونی فرضیه اول: خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر پایداری سود دارد.

$$PER_{j,t} = \beta_0 + \beta_1 * Nar_{j,t} + \beta_2 * SI_{j,t} + \beta_3 PER_{j,t} + \beta_4 MTB_{j,t} + \beta_5 LEV_{j,t} + \varepsilon_{j,t}$$

مدل رگرسیونی فرضیه دوم: خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر قابلیت پیش‌بینی سود دارد.

$$PRE_{j,t} = \beta_0 + \beta_1 * Nar_{j,t} + \beta_2 * SI_{j,t} + \beta_3 PER_{j,t} + \beta_4 MTB_{j,t} + \beta_5 LEV_{j,t} + \varepsilon_{j,t}$$

مدل رگرسیونی فرضیه سوم: خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر مربوط بودن سود به ارزش سهام دارد.

$$ROP_{j,t} = \beta_0 + \beta_1 * Nar_{j,t} + \beta_2 * SI_{j,t} + \beta_3 PER_{j,t} + \beta_4 MTB_{j,t} + \beta_5 LEV_{j,t} + \varepsilon_{j,t}$$

مدل رگرسیونی فرضیه چهارم: خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر به موقع بودن سود دارد.

$$TI_{j,t} = \beta_0 + \beta_1 * Nar_{j,t} + \beta_2 * SI_{j,t} + \beta_3 PER_{j,t} + \beta_4 MTB_{j,t} + \beta_5 LEV_{j,t} + \varepsilon_{j,t}$$

نحوه اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش

۱) نارسیسیسم

جهت اندازه‌گیری خودشیفتگی مدیران مشابه با پژوهش‌های وونگ و همکاران (۲۰۱۱)، اولسن و استکلبرگ (۲۰۱۶)، لوتیس و همکاران (۲۰۱۲)، جیا و همکاران (۲۰۱۴) و هام و همکاران (۲۰۱۸) از دو معیار عکس مدیران و امضای مدیران استفاده شده است.

معیار اول (عکس مدیر):

بمنظور سنجش عکس مدیران از معیار امتیازدهی ویژه بر اساس اندازه عکس مدیران موجود در صورت‌های مالی شرکت استفاده خواهد شد. در صورت عدم دسترسی به عکس مدیر از موتور جستجوی گوگل استفاده خواهد شد. بمنظور سنجش میزان خودشیفتگی مدیران بر اساس عکس آنها از معیار WHR که معادل تقسیم فاصله بین دو گیجگاه بر فاصله بین ابرو و لب می‌باشد استفاده شد. پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهد که این معیار یک دلیل اصلی برای بروز رفتارهای مربوط به تستوسترون در بین مردان است (وونگ و همکاران، ۲۰۱۱؛ لوتیس و همکاران ۲۰۱۲؛ و جیا و همکاران، ۲۰۱۴). لوتیس و همکاران (۲۰۱۲)، به این نتیجه رسیدند که نسبت WHR می‌تواند معیار مناسبی برای نشان دادن ویژگی‌های شخصیتی مهمی همچون رفتارهای تهاجمی، خشونت، سودجویی و ... باشد.

ب- قابلیت پیش بینی سود: این فاکتور بعنوان پیش بینی کننده آینده شرکت با استفاده اطلاعات تاریخی مورد استفاده قرار می گیرد و بعنوان بخش مهمی از ویژگی مربوط بودن سود تلقی می گردد. بمنظور سنجش قابلیت پیش بینی سود از مدل مورد استفاده فرانسویس و همکاران و همچنین کردستانی و مجدی (۱۳۸۶)، به شرح زیر استفاده خواهد شد.

$$\text{Predictability} = \sqrt{\delta^2(vj)}$$

هرچقدر ریشه مجذور خطا بیشتر باشد نشان می دهد که میزان قابلیت پیش بینی سود کمتر است و بالعکس.

ج- مربوط بودن سود به ارزش سهام: مربوط بودن سود نسبت به ارزش سهام نشان دهنده توان توضیح تغییرات بازده سهام شرکت می باشد. بمنظور سنجش این متغیر از مدل زیر استفاده شده است.

$$\text{RET}_{j,t} = B_{0,j} + (B_{1,j})(E_{j,t}) + (B_{2,j}) \Delta E_{(j,t)} + e_{j,t}$$

د- به موقع بودن سود: سود زمانی اثربخش و مفید خواهد بود که به موقع در اختیار تصمیم گیرندگان قرار گیرد. هر چقدر سود در فواصل کوتاه تر و سریع تر گزارش شود باعث کاهش ریسک اطلاعاتی خواهد شد و موجب واقعی تر شدن بازده می گردد. بمنظور سنجش این متغیر نیز از مدل زیر استفاده خواهد شد.

$$E_{j,t} = B_{0,j} + B_{1,j}(\text{NEG}_{j,t}) + B_{2,j}(\text{RET}_{j,t}) + (B_{3,j})(\text{NEG}_{j,t}) * \text{RET}_{j,t} + e_{j,t}$$

هر چقدر عدد بدست آمده بیشتر باشد نشان دهنده کمتر بودن عامل به موقع بودن سود می باشد.

متغیرهای کنترلی

- (۱) اندازه شرکت: بمنظور سنجش اندازه شرکت از لگاریتم طبیعی دارایی های کل استفاده شد.
- (۲) عملکرد شرکت: برابر است با سود تقسیم بر کل دارایی ها
- (۳) ارزش بازار به ارزش دفتری: برابر است با نسبت حقوق صاحبان سهام (ارزش روز به ارزش دفتری)
- (۴) اهرم مالی: برابر است با بدهی های کل تقسیم بر دارایی های کل

تجزیه و تحلیل و آزمون فرضیه های پژوهش

داده های تحقیق به صورت سالانه از نرم افزار ره آورد نوین ۳ و سایت کدال استخراج گردید و پس از انجام محاسبات در نرم

شکل ۱- چگونگی سنجش شاخص هورمون تستوسترون (برگرفته از جیا و همکاران، ۲۰۱۴)

معیار دوم (امضای مدیرعامل):

در این پژوهش به منظور سنجش میزان نارسیسیسم بغیر از عکس مدیر، از حجم امضای مدیرعامل نیز استفاده خواهیم کرد. بدین منظور می بایست ابتدا امضای مدیرعامل موجود در صورت های مالی شرکت های نمونه استخراج شود. به دور هر نمونه امضا یک مستطیل رسم خواهد شد به شکلی که گوشه های مستطیل نزدیک ترین فاصله را با امضای فرد داشته باشد. سپس عرض و طول مستطیل بر اساس سانتی متر مشخص خواهد شد. بمنظور در نظر نگرفتن اسامی مدیران در امضا بعنوان حجم امضا، اسامی مدیران یا نادیده گرفته خواهد شد و یا مساحت مستطیل تقسیم بر تعداد حروف نام مدیر خواهد شد (هام و همکاران، ۲۰۱۸).

(۲) کیفیت سود

متغیر مستقل اول تحقیق، کیفیت سود در شرکت های مورد مطالعه می باشد. در این پژوهش از ۴ معیار پایداری سود، قابلیت پیش بینی سود، مربوط بودن سود به ارزش سهام و به موقع بودن سود بعنوان معیارهای کیفیت سود استفاده خواهد شد.

الف- پایداری سود: پایداری سود به معنای یکنواختی و استمرار در تحقق سود در طی چند سال متوالی است. هرچقدر پایداری سود بیشتر باشد می توان گفت که کیفیت سود نیز بیشتر است (ثقفی و کردستانی، ۱۳۸۲). بمنظور سنجش میزان پایداری سود از مدل زیر استفاده شده است.

$$E_{j,t} = B_{0,j} + (B_{1,j})(E_{j,t-1}) + e_{j,t}$$

هر چقدر عدد به دست آمده برای ضریب متغیر توضیحی $B_{1,j}$ به عدد یک نزدیک تر باشد نشان از پایداری بیشتر سود دارد و بالعکس (کردستانی و مجدی، ۱۳۸۶).

برازش می‌گردد. از آماره t بمنظور تشخیص معناداری رابطه بین متغیرهای وابسته و مستقل، از آماره F جهت بررسی معناداری کل مدل، از ضریب تعیین جهت مطالعه میزان تاثیرگذاری فاکتورهای مستقل بر وابسته و از آماره دوربین واتسون در تشخیص خودهمبستگی بین پسماندهای مدل استفاده شده است.

افزار EXCEL جهت بررسی روابط و فرضیات تحقیق، وارد نرم افزار EVIEWS شد. لازم به ذکر است که داده‌ها از نوع ترکیبی (پنل دیتا) بوده و بنابراین در برازش مدل‌های تحقیق مشکل ناهمسانی واریانس وجود نخواهد داشت. پایایی داده‌های مربوط به متغیرهای تحقیق از طریق آزمون ریشه واحد بررسی گردید. مدل‌های تحقیق از طریق رگرسیون خطی چندگانه

جدول ۱- توصیف آماری متغیرهای تحقیق

نام متغیر	قابلیت پیش بینی سود	مربوط بودن سود به ارزش سهام	پایداری سود	به موقع بودن سود	نارسیسیسم (عکس مدیر)
نام اختصاری متغیر	PROFITFORECAST	PROFITRELEV	PROFITSTAB	TIMEPROFITINFO	FACE
میانگین	0.788185	0.585539	0.570686	0.604490	1.860
میانه	0.790081	0.571098	0.571365	0.600876	1.859
بیشترین مقدار	1.702061	1.226016	1.248089	1.243395	3.122
کمترین مقدار	0.008952	0.002324	0.003143	0.018520	0.609
انحراف معیار	0.261550	0.219509	0.207025	0.197560	0.412
چولگی	0.004085	0.162904	0.106308	0.051381	0.114
کشیدگی	2.911598	2.782026	3.052390	2.827378	2.887
نام متغیر	نارسیسیسم (امضا مدیر)	اندازه شرکت	عملکرد شرکت	ارزش بازار به ارزش دفتری	اهرم مالی
نام اختصاری متغیر	SIGN	SIZE	ROA	MTB	LEV
میانگین	24.93170	14.59147	0.0924	2.993390	0.493823
میانه	24.67595	14.56348	0.0923	2.980801	0.489821
بیشترین مقدار	58.88372	29.97966	0.355	7.042356	1.052963
کمترین مقدار	0.115371	0.255497	-0.186	0.009123	0.004476
انحراف معیار	9.160073	4.787489	0.085	1.218024	0.187388
چولگی	0.064062	-0.017785	-0.039	0.037108	0.066483
کشیدگی	2.901100	3.015376	2.964	2.707438	2.763460

بر اساس نتایج بدست آمده همگی متغیرها ایستا است و فرضیه صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود.

بررسی پایایی متغیرهای تحقیق

بمنظور سنجش میزان پایایی متغیرهای تحقیق، از آزمون ریشه واحد استفاده خواهد شد.

جدول ۲- آزمون ریشه های واحد

آزمون ریشه واحد داده های پانل		
فرضیه صفر: ریشه واحد وجود دارد		
سطح معنی داری	آماره	
۰.۰۰۰	۷۴۲.۵۳۱	قابلیت پیش بینی سود
۰.۰۰۰	۷۱۰.۰۶۴	مربوط بودن سود به ارزش سهام
۰.۰۰۰	۷۸۲.۶۱۲	پایداری سود
۰.۰۰۰	۷۸۰.۲۸۶	به موقع بودن سود
۰.۰۰۰	۷۱۶.۷۸۹	نارسیسیسم (عکس مدیر)
۰.۰۰۰	۷۷۸.۴۲۶	نارسیسیسم (امضا مدیر)

آزمون ریشه واحد داده های پانل		
فرضیه صفر: ریشه واحد وجود دارد		
سطح معنی داری	آماره	
۰.۰۰۰	۹۰۸.۳۲۱	اندازه شرکت
۰.۰۰۰	۸۵۶.۲۲۷	عملکرد شرکت
۰.۰۰۰	۶۶۴.۶۳۷	ارزش بازار به ارزش دفتری
۰.۰۰۰	۸۷۵.۱۱۰	اهرم مالی

آزمون های چاو و هاسمن

برای بررسی همبستگی از روش داده های تابلویی استفاده شده است. فرض صفر: عرض از مبداها برابر هستند. فرض خلف: عرض از مبداها برابر نیستند. مقدار آماره آزمون چاو و هاسمن کمتر از ۰.۰۵ به دست آمده است. است بنابراین مدل پنل با اثرات ثابت - مقطعی انتخاب شد.

جدول ۳- آزمون چاو

فرضیه	متغیر وابسته	سطح معناداری آزمون چاو	سطح معناداری آزمون هاسمن	مدل برازش مدل
فرضیه ۱	پایداری سود	۰.۰۰۰	۰.۰۰۸	مدل پنل با اثرات ثابت- مقطعی
فرضیه ۲	نسب قابلیت پیش بینی سود	۰.۰۰۰	۰.۰۲۶	مدل پنل با اثرات ثابت- مقطعی
فرضیه ۳	مربوط بودن سود به ارزش سهام	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	مدل پنل با اثرات ثابت- مقطعی
فرضیه ۴	به موقع بودن سود	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	مدل پنل با اثرات ثابت- مقطعی

بررسی فرضیات تحقیق

فرضیه اول: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر پایداری سود دارد. **فرضیه صفر:** خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر پایداری سود ندارد. **فرضیه مقابل:** خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر پایداری سود دارد.

نتایج حاصل از برازش مدل نتایج حاصل از بررسی فرضیه اول تحقیق نشان داد که خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر پایداری سود دارد. همچنین با توجه به مثبت بودن ضریب متغیرهای مستقل در این مدل می توان گفت که با افزایش نارسسیسم در مدیران، پایداری سود افزایش خواهد یافت.

جدول ۴- برازش مدل مربوط به فرضیه اول

متغیر وابسته: پایداری سود				
متغیر	ضریب	انحراف استاندارد	آماره t	سطح معنی داری
ضریب ثابت	-۰.۴۷۱	۰.۱۳۶	-۳.۴۴۹	۰.۰۰۰۶
نارسسیسم (عکس مدیر)	۰.۲۲۰	۰.۱۰۶	۲.۰۶۹	۰.۰۳۸
نارسسیسم (امضا مدیر)	۰.۰۰۰۶	۰.۰۰۰۱	۶.۶۴۰	۰.۰۰۰
اندازه شرکت	۰.۰۰۱	۰.۰۰۰۸	۱.۲۹۱	۰.۱۹۶
اهرم مالی	۰.۰۰۰۶	۰.۰۰۰۹	۰.۶۵۳	۰.۵۱۳
عملکرد شرکت	۰.۰۸۰	۰.۰۲۱	۳.۸۳۰	۰.۰۰۰۱
ضریب تعیین: ۰.۷۷۹				
آماره دوربین واتسون: ۱.۵۲۷				
سطح معنی داری آماره F: ۰.۰۰۰				

نتایج حاصل از برازش مدل:

نتایج حاصل از بررسی فرضیه دوم نیز نشان داد که خودشیفتگی مدیران تاثیر مثبت و معناداری بر قابلیت پیش‌بینی سود دارد. عدد بدست آمده برای ضریب تعیین نیز نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل تحقیق ۶۹.۴٪ تغییرات متغیر وابسته را توجیه می‌کنند.

فرضیه دوم: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر قابلیت پیش‌بینی سود دارد.

فرضیه صفر: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر قابلیت پیش‌بینی سود ندارد.

فرضیه مقابل: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر قابلیت پیش‌بینی سود دارد.

جدول ۵- برازش مدل مربوط به فرضیه دوم

متغیر وابسته: قابلیت پیش‌بینی سود				
متغیر	ضریب	انحراف استاندارد	آماره t	سطح معنی داری
ضریب ثابت	-۱.۴۵۸	۰.۲۵۴	-۵.۷۳۳	۰.۰۰۰
نارسیسیسم (عکس مدیر)	۰.۶۷۸	۰.۱۸۶	۳.۶۳۷	۰.۰۰۰۳
نارسیسیسم (امضا مدیر)	۰.۰۰۴	۰.۰۰۰۱	۲۹.۸۴۹	۰.۰۰۰
اندازه شرکت	۰.۰۰۳	۰.۰۰۲	۱.۱۵۹	۰.۲۴۶
اهرم مالی	۰.۹۹۲	۰.۰۰۲	۰.۰۵۷	۰.۹۵۴
عملکرد شرکت	۰.۰۱۳	۰.۰۳۱	۰.۴۳۲	۰.۶۶۵
ضریب تعیین: ۰.۶۹۴				
آماره دوربین واتسون: ۲.۴۹۷				
سطح معنی داری آماره F: ۰.۰۰۰				

نتایج حاصل از برازش مدل

بررسی فرضیه سوم تحقیق نشان می‌دهد که خودشیفتگی در مدیران تاثیر معناداری بر مربوط بودن سود دارد. این رابطه با توجه به مثبت بودن ضریب بدست آمده از نوع مستقیم می‌باشد و بنابراین می‌توان گفت که با افزایش خودشیفتگی در مدیران میزان مربوط بودن سود نیز افزایش پیدا خواهد کرد.

فرضیه سوم: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر مربوط بودن سود به ارزش سهام دارد.

فرضیه صفر: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر مربوط بودن سود به ارزش سهام ندارد.

فرضیه مقابل: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر مربوط بودن سود به ارزش سهام دارد.

جدول ۶- برازش مدل مربوط به فرضیه سوم

متغیر وابسته: مربوط بودن سود به ارزش سهام				
متغیر	ضریب	انحراف استاندارد	آماره t	سطح معنی داری
ضریب ثابت	-۰.۵۰۲	۰.۰۴۱	-۱۲.۱۹۰	۰.۰۰۰
نارسیسیسم (عکس مدیر)	۰.۳۰۶	۰.۰۲۹	۱۰.۳۲۷	۰.۰۰۰
نارسیسیسم (امضا مدیر)	۰.۰۰۲	۰.۰۰۰۱	۱۱.۹۳۶	۰.۰۰۰
اندازه شرکت	۰.۳۵۳	۰.۵۱۱	۰.۶۹۰	۰.۴۸۹
اهرم مالی	۰.۰۰۰۱	۰.۰۰۰۲	۰.۴۷۳	۰.۶۳۵
عملکرد شرکت	۰.۰۶۷	۰.۰۰۵	۱۲.۱۱۲	۰.۰۰۰
ضریب تعیین: ۰.۷۹۹				
آماره دوربین واتسون: ۲.۳۸۹				
سطح معنی داری آماره F: ۰.۰۰۰				

فرضیه چهارم: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر به موقع بودن سود دارد.

فرضیه صفر: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر به موقع بودن سود ندارد.

فرضیه مقابل: خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر به موقع بودن سود دارد.

بررسی فرضیه چهارم تحقیق نیز نشان از تاثیر مثبت و معنادار خودشیفتگی مدیران بر به موقع بودن سود دارد. میزان ضریب تعیین در این فرضیه نشان می‌دهد که ۰.۷۶ از تغییرات متغیر وابسته تحقیق (به موقع بودن سود) توسط متغیرهای مستقل توضیح داده می‌شود.

جدول ۷- برآزش مدل مربوط به فرضیه چهارم

متغیر وابسته: به موقع بودن سود				
متغیر	ضریب	انحراف استاندارد	آماره t	سطح معنی داری
ضریب ثابت	-۱.۲۵۱	۰.۰۷۳	-۱۷.۰۲۷	۰.۰۰۰
نارسیسیسم (عکس مدیر)	۰.۵۳۴	۰.۰۵۴	۹.۸۲۹	۰.۰۰۰
نارسیسیسم (امضا مدیر)	۰.۰۰۷	۰.۰۰۰۳	۲۰.۳۹۶	۰.۰۰۰
اندازه شرکت	۰.۲۱۶۸	۰.۲۱۶۱	۱.۰۰۲	۰.۳۱۶
اهرم مالی	۰.۰۰۰۳	۰.۰۰۰۵	۰.۵۶۹	۰.۵۶۹
ارزش بازار به ارزش دفتری	۰.۲۲۸	۰.۰۰۰۸	۲۶.۷۵۶	۰.۰۰۰
عملکرد شرکت	۰.۰۰۴	۰.۰۰۲	۱.۵۴۹	۰.۱۲۱
ضریب تعیین: ۰.۷۶۹				
آماره دوربین واتسون: ۱.۷۳۶				
سطح معنی داری آماره F: ۰.۰۰۰				

بحث و نتیجه گیری

نتایج بررسی فرضیه اول نشان داد خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر پایداری سود دارد. این یافته با نتیجه پژوهش هام و همکاران (۲۰۱۷)، آلتامین و همکاران (۲۰۱۷)، بذرافشان و همکاران (۲۰۱۹) و دیتا و همکاران (۲۰۲۰) در تطابق است. بر طبق نظر فیلدز و همکاران (۲۰۰۱) و همچنین والاس و زیمرمن (۱۹۹۰) کیفیت سود بدست آمده ممکن حاصل از بکارگیری روش‌های مختلف حسابداری در قالب اصول پذیرفته شده استانداردها باشد. این اصول به مدیران این اجازه و اختیار را می‌دهد تا در چارچوب قانونی تغییراتی در میزان سود (زیان) شرکت و همچنین سایر ابعاد مهم صورت‌های مالی ایجاد کنند. مدیران خودشیفته می‌توانند از این اختیارات در جهت بهبود روند ظاهری سودسازی شرکت استفاده کرده و از این طریق عملکرد خود را بهتر از آنچه هست نشان دهند. بنابراین مدیران خودشیفته با مهندسی کردن سود شرکت سعی خواهند کرد که سود همواری را گزارش کرده و از این طریق نقش مدیریتی خود در بهبود عملکرد شرکت را به رخ بکشند. بامبر (۲۰۱۰)، نیز بیان می‌کند که ویژگی‌های شخصیتی مدیران از جمله فرا اعتمادی یا خودشیفتگی می‌تواند موجب پیاده‌سازی (اجرای) سیاست‌های افشا و حسابداری با اثرات مثبت بشود تا از آن طریق بتواند عملکرد خود را به شکلی مثبت و واقعی نشان دهد. همچنین

اولسن و همکاران (۲۰۱۴)، نیز به این نتیجه رسیدند که مدیران خودشیفته با انجام دستکاری، در پی افزایش سود گزارش شده هستند. بنابراین این مدیران در دوره‌های مختلف فعالیت خود سعی خواهند کرد به هر شکل ممکن سود گزارش شده را حتی - المقدر بیش از دوره پیشین گزارش کنند و از این طریق پایداری سود شرکت را افزایش دهند. نتایج تحقیق نیز نشان داد که خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر پایداری سود دارد.

نتایج بررسی فرضیه دوم نشان داد خودشیفتگی مدیران تاثیر معناداری بر قابلیت پیش‌بینی سود دارد. این نتیجه با نتیجه پژوهش هام و همکاران (۲۰۱۷)، آلتامین و همکاران (۲۰۱۷)، بذرافشان و همکاران (۲۰۱۹) و دیتا و همکاران (۲۰۲۰) در تطابق است. برای سهامداران و سرمایه‌گذاران، قابلیت پیش‌بینی سود از اهمیت زیادی برخوردار است و تا حد زیادی می‌تواند تصمیمات آنها را تحت تاثیر قرار دهد. برای بالا بردن دقت و قابلیت پیش‌بینی سود برای مدیران و سهامداران ابتدا می‌بایست عوامل موثر بر این متغیر شناسایی و سپس در جهت افزایش قابلیت پیش‌بینی سود تلاش شود. افزایش قابلیت پیش‌بینی سود خطر تصمیم‌گیری نادرست در سرمایه‌گذاران را کاهش داده و موجب بهبود فرایند تصمیم‌گیری در ذینفعان داخلی و خارجی شرکت خواهد شد. همانگونه که در بخش قبل نیز اشاره شد، مدیران خودشیفته همواره در تلاش هستند تا میزان سود شرکت

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر به سهامداران، سرمایه-گذاران، تحلیلگران و سایر ذینفعان داخلی و خارجی شرکت پیشنهاد می‌شود بمنظور تحلیل وضعیت بنیادی شرکت فقط به مولفه‌های کیفیت سود توجه نکنند و سایر ابعاد مالی شرکت را نیز مورد توجه قرار دهند؛ همچنین به سهامداران پیشنهاد می‌شود در تصمیمات خود به منظور خرید، نگهداری و یا فروش سهام حتی‌الامکان ویژگی‌های شخصی و سابقه مدیر شرکت را مد نظر قرار دهند. در همین راستا به هیات مدیره شرکت‌ها پیشنهاد می‌شود به منظور انتخاب مدیران، ویژگی‌های شخصیتی او همچون خودشیفتگی، فرا اعتمادی و ... را بعنوان عاملی مهم در آینده شرکت در نظر داشته باشند. انجام این مهم منجر به افزایش دقت در تصمیم‌گیری و کاهش خطرات سرمایه‌گذاری شده و همچنین افزایش سلامت مالی و شفافیت اطلاعاتی را در پی خواهد داشت.

فهرست منابع

- * بذرافشان، و.، بذرافشان، آ.، صالحی، م. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر خودشیفتگی مدیران بر کیفیت گزارشگری مالی. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۵، شماره ۴، صص ۴۷۸-۴۵۷.
- * ثقفی، ع.، کردستانی، غ.، (۱۳۸۳)، بررسی و تبیین رابطه بین کیفیت سود و واکنش بازار به تغییرات سود نقدی، بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۱، شماره ۳۷، صص ۷۲-۵۱.
- * خواجوی، ش.، دهقانی، ع.، گرامی‌شیرازی، ف. (۱۳۹۵). تأثیر خودشیفتگی مدیران بر مدیریت سود و عملکرد مالی، پیشرفت‌های حسابداری، دوره ۸، شماره ۲، صص ۱۴۹-۱۲۳.
- * دستگیر، م.، حسینی، ا.، (۱۳۹۲)، مروری جامع بر مدیریت سود، مطالعات حسابداری و حسابرسی، شماره ۷، صص ۲۵-۱.
- * زارع، م؛ بنی مهد، ب؛ وکیلی فرد، ح؛ رهنمای رودپشتی، ف. (۱۳۹۹). نقش خودشیفتگی در تمایل به مدیریت سود. پژوهش‌های تجربی حسابداری، دوره ۱۰، شماره ۴، صص ۱-۲۴.
- * صدقاتی، ص. (۱۳۹۸). مطالعه رابطه خودشیفتگی مدیران با مدیریت ریسک شرکت‌ها، ششمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در مدیریت، اقتصاد و توسعه.
- * عربصالحی، م.، امیری، ا.، کاظمی‌نوری، س. (۱۳۹۳)، بررسی تأثیر اعتماد به نفس بیش از حد مدیران ارشد بر حساسیت

تحت مدیریت خود را به دلایل مختلف هموار و پایدار نشان دهند. این عامل سبب خواهد شد تا قابلیت پیش بینی سود در این شرکت‌ها بالاتر رفته و ذینفعان داخلی و خارجی شرکت بتوانند با اطمینان بیشتری سودهای آتی شرکت را پیش‌بینی کنند. نتایج بررسی فرضیه دوم نیز نشان داد که خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر قابلیت پیش‌بینی سود دارد.

نتایج بررسی فرضیه سوم نشان داد خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر مربوط بودن سود به ارزش سهام دارد. مربوط بودن، نشان دهنده توان توضیحی تغییرات بازده سهام توسط سود حسابداری است؛ بر این اساس می‌توان عنوان کرد که معیار مربوط بودن سود به ارزش سهام نشان دهنده این موضوع است که قیمت یا بازده سهام به عنوان متغیر وابسته تا چه حد در ارتباط مستقیم با متغیرهایی همچون سود هر سهم یا ارزش دفتری هر سهم قرار دارد. زمانی که این ارتباط مستقیم و معنادار باشد می‌توان گفت که سود حسابداری می‌تواند مبنایی برای تصمیم سرمایه‌گذاران باشد و این داده می‌تواند در تصمیم آنها به منظور خرید، نگهداری و یا فروش سهم اثرگذار باشد. در شرکت‌هایی با مدیران خودشیفته به دلیل افزایش پایداری سود و همچنین قابلیت پیش بینی سود، مربوط بودن سود به ارزش سهام نیز افزایش خواهد یافت. این نتیجه با نتیجه پژوهش دیتا و همکاران (۲۰۲۰) در تطابق است اما با نتیجه پژوهش بذرافشان و همکاران (۲۰۱۹) که به این نتیجه رسیدند که با افزایش میزان خود شیفتگی مدیران، کیفیت سود کاهش خواهد یافت در تضاد است.

نتایج بررسی فرضیه چهارم نشان داد خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر به موقع بودن سود دارد. به موقع بودن سود به توانایی سود جاری در انتقال اطلاعات جاری مربوط می‌باشد. به موقع بودن سود نشان دهنده میزان اثربخشی و در دسترس بودن به موقع سود برای اخذ تصمیمات مقتضی در زمان مناسب می‌باشد. این عامل موجب کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین سرمایه-گذاران و مدیران خواهد شد. اطلاعات سود برای اینکه مربوط باشد، باید به سرعت در بازار منتشر و در دسترس استفاده کنندگان قرار گیرد. با افزایش میزان خودشیفتگی مدیران، صورت‌های مالی و سایر اطلاعات مالی با اطمینان و سرعت بیشتری منتشر و همین امر موجب افزایش به موقع بودن سود خواهد شد. نتایج حاصل از بررسی فرضیه چهارم این تحقیق نیز نشان داد که خودشیفتگی مدیران تأثیر معناداری بر به موقع بودن سود دارد. این یافته با نتیجه پژوهش هام و همکاران (۲۰۱۷)، بذرافشان و همکاران (۲۰۱۹) و دیتا و همکاران (۲۰۲۰) در تطابق است.

سرمایه‌گذاری - جریان‌های نقدی، پژوهش‌های حسابداری مالی، سال ششم، شماره دوم، صص ۱۲۸-۱۱۵

* کهندل، ع.، (۱۳۹۰). بررسی رابطه مدیریت سود و حاکمیت شرکتی با اظهار نظر حسابرس، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اراک.

- * Almaleki, M., Salehi, M., & Moradi, M. (2021). The relationship between narcissism, managerial overconfidence and comparability of financial statements of listed companies. *Journal of Facilities Management*.
- * Alqatamin, R. M., Aribi, Z. A., & Arun, T. (2017). The effect of the CEO's characteristics on EM: evidence from Jordan. *International Journal of Accounting & Information Management*, 25(3), 356-375.
- * Bazrafshan, V., Bazrafshan, A. M. E. N. E. H., & Salehi, M. A. H. D. I. (2019). Investigating the Influence of Managers' Narcissism on Financial Reporting Quality. *Journal of Accounting and Auditing Review*, 25(4), 457-478.
- * Bouzouitina, A., Khaireddine, M., & Jarboui, A. (2021). Do CEO overconfidence and narcissism affect corporate social responsibility in the UK listed companies? The moderating role of corporate governance. *Society and Business Review*.
- * Dita, R. V. (2020). The Effect Of CFO Narcissism Towards Internet Financial Reporting and Its Implication To Earnings Quality.
- * Ham, C., Lang, M., Seybert, N., & Wang, S. (2017). CFO narcissism and financial reporting quality. *Journal of Accounting Research*, 55(5), 1089-1135.
- * Ham, C., Seybert, N., & Wang, S. (2018). Narcissism is a bad sign: CEO signature size, investment, and performance. *Review of Accounting Studies*, 23(1), 234-264.
- * Lubit, R. (2002). The long-term organizational impact of destructively narcissistic managers. *Academy of Management Perspectives*, 16(1), 127-138.
- * Ogdorniczuk, J. S. (2013). Understanding and treating pathological narcissism. Washington, DC, US: American Psychological Association.
- * Olsen, K. J., Dworkis, K. K., & Young, S. M. (2013). CEO narcissism and accounting: A picture of profits. *Journal of management accounting research*, 26(2), 243-267.
- * Rijnsenbilt, A., & Commandeur, H. (۲۰۱۳). Narcissus enters the courtroom: CEO narcissism and fraud. *Journal of Business Ethics*, ۱۱۷(۲), ۴۲۹-۴۱۳
- * Schmitt, D. B. (Ed.). (2013). *Advances in Accounting Behavioral Research*. Emerald Group Publishing.
- * Shapiro, E. S. (2014). *Behavioral assessment in school psychology*. Routledge.

Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 13/ No. 49/ Spring 2024

The effect of managers' narcissism on the earning quality in companies listed on the Tehran Stock Exchange: a test of behavioral psychology theory

Shahriar Faghekarimi

PhD student, Accounting, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
shahriarkarimi1@gmail.com

Fereydoun Ohadi

Assistant Professor, Department of Finance and Accounting, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. (Corresponding Author)
Fohadi31@yahoo.com

Hashem Nikoomaram

Associate Professor, Department of Finance and Accounting, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
HN.Nikoomaram@gmail.com

Ramezanali Royaye

Assistant Professor, Department of Finance and Accounting, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
culturalmanagement@sarbiau.ac.ir

Abstract

According to the psychological theory of behaviorism, the inner personality characteristics of a person can be examined through the external manifestations of his behavior. One of the essential characteristics of a manager's personality that can affect different aspects of the organization is narcissism. The present study aims to investigate the effect of managers' narcissism on the earning quality in companies listed on the Tehran Stock Exchange. In order to select the research sample, a systematic and non-random elimination method (screening) was used; thus, 177 companies were selected over eight years, from 2012 to 2019. Research data was extracted annually from Rahavard Navin 3 software. After performing calculations in EXCEL software, they were entered into EVIEWS software to check the relationships and assumptions of the research. The results of the research hypotheses showed that managers' narcissism significantly affects various dimensions of earning quality, such as stability, predictability, relevance, and timeliness.

Keywords: narcissism, earning stability, earning predictability, earning relevance, earning timeliness

